

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

אינני רוצה לקבל את הרבנות...

משפטים תשע"ט

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשע"ט

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

האי גברא רבא יקירא, חוב"ט

הרה"ג רבי שמעון גאלדבערגער שליט"א

ר"מ בישיבה דמאנסי

לרגל הולדת נכדתו שתחי'

בת לחתנו הרב צבי הירש פרידמאן שליט"א

בן פרב *שליט"א*

יזכה בע"ה לרוות הרבה תענוג ונחת

אינני רוצה לקבל את הרבנות...

בקידושא רבא ש"ק פרשת יתרו תשע"ט

בפסוק נאמר (שמות י"ח, י'): ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה.

הנה אחז"ל (מסכת סנהדרין דף צ"ד ע"א): גנאי הוא למשה ושישים ריבוא שלא אמרו "ברוך" עד שבא יתרו ואמר "ברוך". ולכאורה תמוה, הלא הפליגו ישראל להודות על הצלתם בשירה הארוכה והנשגבה שאמרו אחר קריעת ים סוף, ומה בכך שלא אמרו "ברוך".

וביאר הגאון רבי יוסף שאול נתנזון זי"ע ("דברי שאול" - אגדות, מסכת סנהדרין שם), דהנה שירתם הנפלאה של ישראל נאמרה רק משהושלמה הצלתם, בראותם את אויביהם טובעים ביים, אך יתרו השכיל להבין כי יש להודות אף על תחילת הניסים, באמרו "ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד מצרים" – אף שעדיין לא הושלמה הצלתם...

וה"כתב סופר" ביאר באופן אחר, דהנה בשירת הים הודה כל אחד מבני ישראל על גם הצלתו האישית, אך יתרו חידש כי ראוי לאדם להודות אף על הצלת זולתו, וכמו שאמר "ברוך ה' אשר הציל אתכם"...

בפסוק נאמר (שמות י"ח, ג'ד'): ואת שני בני אשר שם האחד גרשום כי אמר גר הייתי בארץ נכריה, ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה.

לכאורה יש לדקדק, מדוע לא רצה משה ליתן הודיה על הצלתו מחרב פרעה קודם, אלא נתן שם גרשום תחילה להורות על גירותו ורק אח"כ נתן השם על ההצלה שלו.

וביאר הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זי"ע (בספר "תפארת יהונתן"), שמושה לא רצה לקרוא לבנו הראשון על שם הנס, מפני שידוע שהנביאים בחרו מות מחיים בראותם צרות ישראל, ולכך משה שחשב תחילה כי עוד זמן רב יש עד לגאולה, ובני ישראל יהיו עד אז בתכלית הצרות והייסורים, לכן לא אבה בעת שנולד בנו הראשון ליתן הודיה על שניצל מחרב פרעה, כי טוב היה לו ההריגה מלראות בצרת ישראל. אמנם אליעזר נולד לו לאחר מראה הסנה, כי היה קטן קודם המילה בשובו למצרים (וכמו שאמרו הז"ל במסכת נדרים דף ל"א ע"ב: אמר משה אמול ואצא וכו'), ואז כבר נתבשר על זמן הגאולה וקץ הישועה, נמצא שאז נבחר לו החיים, ולכן החל להודות לה' ולקרוא לבנו על שם הנס...

מסופר שכשהציעו להרה"ק ה"שר שלום" מבעלזא זי"ע לבוא ולכהן כרב בעיירה "בעלזא", היה גר בעיירה איזה יהודי ת"ח מכובד ונשוא פנים ור' זכרי' שמו, וחשש הרבי שמא אם יבוא לכהן בעיירה יהיה חלישות הדעת לר' זכרי' ממה שנבחר איש אשר צעיר ממנו לכהן כרב בעיירתו, ועל כן השיב לאנשי העיירה "יתכן שכשאני אכהן כרב, יהיה לי טוב בין בגשמיות ובין ברוחניות, ואולי גם לכם יהיה טוב בגשמיות וברוחניות כמו שאמרתם, ואפי' לר' זכרי' יהיה טוב בגשמיות וברוחניות, אבל יש חשש אולי יפגע מכך ר' זכרי' ויהיה לו חלישות הדעת, ועל כן אינני רוצה לגרום לצער של איזה

יהודי, ולכן לא אקבל את הרבנות!". לאחר איזה שנים, העתיק ר' זכרי' את מקום מגוריו לעיירה אחרת, ואז קיבל ה"שר שלום" את הרבנות בבעלותו...

מסופר על הרה"ק הרבי רבי זושא מאניפולי זי"ע, שפעם אחת היו בידו עשרה רובלים, והלך והניחם בתוך חומש בפרשת יתרו ליד הפסוק "לא תגנוב". בא גנב אחד, הוציא את הכסף, וחזר והניח רק חמשה רובלים ליד הפסוק "ואהבת לרעך כמוך". כשביקש הרבי רבי זושא לקחת את הכסף, חיפש במקום שהניחם ולא מצאם, ומשכך הוסיף לחפש הלאה, ומצא חמשה רובלים ליד הפסוק "ואהבת לרעך כמוך".

נענה הרבי רבי זושא ואמר: ראו כמה קדושים הם בני ישראל וכמה שפל הוא זושא, אם יש לזושא עשרה רובלים, לקחם כולם לעצמו, ויהודי זה כשבא סכום זה לידו, נטל רק חציו, וחצי השני הניח לזושא כדי לקיים מצות "ואהבת לרעך כמוך"...

הנה בפסוק מסופר על יוסף הצדיק שהורה לכל סובביו המצריים לצאת בעת שהתוודע לאחיו שהוא יוסף, ואמר להם (בראשית מ"ה, א'): הוציאו כל איש מעלי, ולא עמד איש אתו בהתוודע יוסף אל אחיו, ועשה כן כדי שאחיו לא יתביישו מזה שמכרו אותו לעבד במצרים.

וכבר נאמר במדרש (תנחומא ויגש, סי' ה') שלסכנה גדולה נכנס יוסף באותה שעה, שכן מרוב צער היו השבטים יכולים להרוג אותו באין מפריע, אלא יוסף מסר נפשו עליהם כדי שלא יתביישו אחיו מהזולת ואפילו במחיר חייו.

וראה עוד ב"פסיקתא זוטרתא" (ויחי מ"ה, א') שיעקב אבינו עד סוף ימיו לא ידע סיבת ירידתו של יוסף למצרים שנמכר ע"י אחיו, ולא זו בלבד אלא במשך כל השבע עשרה שנה שחי יעקב במצרים לא בא יוסף לבקר את אביו, וטעמו ונימוקו עמו מחשש שמא כשיבוא אל אביו יזדמן שישאר עמו לבדו ואזי ישאל אותו יעקב איך נתגלגלת למצרים ויצטרך איפוא לדבר לשון הרע ולבייש את אחיו, וזה לא רצה בשום פנים ואופן, ומשום כך נאלץ להימנע מלבקר את אביו כל זמן ששהה במצרים, ולכן עתה כשקרבו ימי ישראל למות נאמר (בראשית מ"ז, כ"ט) "ויקרא לבנו ליוסף", כיון שלא היה עמו כלל היה צריך לקרוא לו (ראה בפ"י ה"טור" על התורה, שם).

הגאון האדיר רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, נודע הן בגאונותו העצומה בתורה, והן ברגישותו המיוחדת לכבודו של הזולת. פעם סיפר בנו: באחד הימים הגיע תלמיד חכם צעיר לדבר עם אבא בלימוד, וכשיצא האברך הזה מהבית, פנה אלי אבא ואמר "אני מלא התפעלות מהאברך הזה! מדהים להיווכח כיצד מגלה בקיאות בכל מקצועות התורה, על אף גילו הצעיר, אפשר לדבר עמו בכל מקום בש"ס, וגם הוא נעים הליכות, וניחון במידות נאצלות להפליא".

שאלתי את אבא אם הוא מכיר את אביו של האברך, והוא השיב בשלילה. "פלוני אלמוני הוא אביו", סיפרתי לאבא. אבא הכיר היטב את האיש, ושמח מאוד על הידיעה, שהרי על ידה יוכל לקיים חסד, "כשאפגוש את האב, אדע כיצד לשבחו ולפרגן לו על שזכה לכזה בן מוצלח ומופלג".

לא חולפים מספר ימים, והנה אביו של הת"ח הצעיר מגיע אלינו הביתה בליווי יהודי נוסף, ומבקשים להיכנס לחדרו של אבא להתיעץ עמו אודות עניין מסוים. משסיימו את השיחה ויצאו מהבית, שאלתי את אבא אם זכר שמדובר באביו של האברך המופלג ההוא, "בוודאי שזכרת", השיב. "אבא מן הסתם נתן לו קופלעמענט כהוגן". אבא השיב בשלילה, שלא דיבר מאומה אודות בנו של האיש.

תמהתי בפני אבי "מדוע אבא לא שיבח את הבן באוזני האב, כפי שאבא הביע את רצונו לפני כמה ימים?!" וכאן, הרצינו פניו של אבא, ואמר לי "כיצד יכול הייתי לשבח, הרי הוא לא שהה אצלי לבד, נכנס עמו יהודי נוסף, ואינני יודע מה מצבם של ילדיו של האיש ההוא, תתאר לעצמך, איך הוא ירגיש בשעה שאני אחמיא לחבירו על הבן שלו??"...

סיפר לי כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-ירושלים שליט"א, שפעם אחת ישן נכדו של מרן הגה"ק מוויזשניץ זי"ע – שהיה בחור – בבית הרבי זי"ע, והרבי ביקש ממנו שלפנות בוקר יעיר אותו כדי ללכת למקוה קודם שהוא לומד. בבוקר התעורר נכדו הבחור בשעה שמונה וחצי, והוא נבהל מאוד – מי יודע – אולי הרבי עדיין ישן

בגללו, והרי הוא רצה לקום בבוקר, ולכן הזדרז מיד ונכנס לחדרו של זקינו הרבי, אך מיד בהיכנסו ראה שהרבי יושב ולומד בהתמדה. כשראהו הרבי, והבחין שהוא מלא פחד על כך שהוא לא התעורר בשעה שהוא ביקש ממנו, הרגיעו הרבי ואמר לו, שהוא כבר התעורר מעצמו לפנות בוקר, אך כשרצה ללכת למקוה, הוצרך לעבור דרך החדר שהוא ישן שם, וכן ישנו שם עוד נכדים, וחשש הרבי שאם יעבור, יהיה שם איזה רעש, ואז היו הם מתעוררים מחמת כן, ולכן – אומר הרבי זי"ע – לא רציתי שתתעורר בגללי, והחלטתי שבנתיים אתחיל ללמוד בלי מקוה...

מסופר על הגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל, כי היה אומר שיעור קבוע לתלמידיו, ושמשו הנאמן דאג תמיד להביא לו באמצע השיעור כוס תה כדי שיתחזק מחמת רוב חולשתו, ומכיון שסבל מירידת סוכר, היה נוהג להכניס בתה כמה כפיות גדושות סוכר כדי לשמור על רמת הסוכר בדם.

והנה באחד הימים שמעו התלמידים שהרבנית נרעשת ונסערת עד מאד, נכנסו אליה ושאלוה לפשר הסערה, והיא סיפרה שנוכחה לדעת שליד קומקום התה נמצאת קופסת מלח במקום קופסת הסוכר, ולכן מסתבר מאוד שהשמש טעה והכניס לתה מלח במקום סוכר, והלא הדבר מסוכן ממש לרב, כי עירה לתוכו כפיות גדושות מלח בשעה שהוא זקוק דוקא להרבה סוכר.

אמרו לה התלמידים, כי לא הבחינו בשום שינוי בפניו של הרב בשעה ששתה את התה, וככל הנראה אין כאן אלא טעות בידה, וכנראה שהתה היה ממותק בסוכר, אכן לאחר בירור עלה כי התה

היה באמת מלוח מאד כפי שהרבנית חששה, וכולם התפלאו איך זה שלא הבחינו בשום שינוי בפניו של הרב.

נכנסו התלמידים אליו ושאלו אותו "הכי צד עשה זאת, והלא זה פיקוח נפש ממש בשבילו שישתה תה מלוח?" ענה להם ואמר "הלא גמרא מפורשת היא (מסכת ברכות דף מ"ג ע"ב): נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים, וברור מכאן שאסור היה לי להלבין את פני השמש ברבים אחרי שמטעה ושם מלח במקום סוכר..."

סיפר לי הרב יעקב יוסף טווערסקי שליט"א, בנו של הרה"צ ר' נחום שליט"א בנו יקירו של כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, שאביו ר' נחום קנה דירת קיץ בין ההרים בקיץ שעעל"ט, ושבוע אחד נסע לשבות בשבת קודש בביתו החדש של אביו. כשחזר לביתו, נכנס אצל זקנו הרבי שליט"א, וסיפר לו שהוא שָׁבַת במחיצת אביו ונהנה מאוד, ותיאר את היופי של הסביבה והאוויר הצח שיש שם על ההרים, והרבי הביע את קורת רוחו.

בחדר היה נוכח גם חתן הרבי הרה"צ ר' נחום'קה שליט"א, וכששמע את דברי ר' יעקב יוסף, שאל את חותנו "אולי יסע שם הרבי לשבת קודש, וינפוש שם בצל האויר הצח ויטיב הדבר עמכם", אך הרבי סירב באמרו "יודע אני שבבואי לשם, תטרחו בכל מיני טירחות למעני, ואינני רוצה להטריח אנשים". שאלו חתנו בפליאה "והלא המדובר הוא שהרבי ישבות אצל בנו של הרבי, ובטוחני שהוא ישמח מאוד שאביו הרבי בא לנפוש אצלו, ויטרח למענו בתשואת חן ובהנאה מרובה", אך הרבי חזר שוב ואמר "איך

וויל זיך נישט ארויפלייגן אויף יענעם" [אינני רוצה להיות לעול
ולמשא על אחרים]...

מסופר על הרה"ק בעל "נתיבות שלום" מסלונים זי"ע, שבעודו
מכהן כראש הישיבה, שב פעם אחת מאסיפה בשעת לילה
מאוחרת, ונכנס דרך שביל צדדי לעבר ביתו. ואז פנה בלחש אל
מלויו ואמר להם "מסתמא השכנים ישנים כעת, ומהם אנשים
מבוגרים, ולכן צריך להיזהר שלא להעיר אותם", ובהיותו נאה דורש
ונאה מקיים, הוריד תיכף ומיד את נעליו – שלדעתו השמיעו קול
שעלול היה להעיר את השכנים – נטל אותן בידיו, ופסע ברגלים
יחפות לעבר הבית...

צריכים לעשות הכל ואפילו להיכנס לגיהנום!!

סיפר אדם אחד שהיה בתוך שנת אבילות על אביו ל"ע - שהוא שאל את הגה"צ המפורסם רבי אברהם יוסף ראזנבלום זצ"ל ראש ישיבת "שערי יושר" - היות שהוא "חייב" ומתפלל כל התפילות אצל העמוד, ולפעמים יארע שאדם אחד רוצה לגשת להתפלל אצל העמוד מחמת איזו סיבה שתהיה, או לפעמים רוצה אחד להתחלק עמו עם התפילות, שחצי תפילה יתפלל הוא וחצי תפילה יתפלל השני, אז הוא רוצה לדעת אם מוטל עליו להתנהג תמיד במידת הוותרנות, ולוותר להשני אפילו במקום שהלה אינו צודק בבקשתו.

השיב לו ראש הישיבה: באמת צריך כל יהודי להתנהג במידת הוותרנות ולהיכנע לדרישות השני מפני דרכי שלום, אפילו במקום שהלה איננו צודק כלל, אמנם כל זה הוא דווקא כשמדובר אודות "אייגענע כבוד" [הכבוד העצמי שלך], אבל כאן, שמדובר שמתפללים אצל העמוד מחמת ה"חייב", הלא כאן זה ענין של "כיבוד אב"...

הרה"ח הנודע ר' יעקב הלפרן ז"ל מבני ברק נתייתם מהוריו בעודו ילד קטן, ולא זכה לקיים מצות כיבוד אב ואם כראוי, והשתוקק מאד לזכות במצוה יקרה זו.

פעם פגש איזה רב מתל אביב, והרב התאונן בפניו שהוריו עלו לאחרונה מפולין בחוסר כל, ואין להם כסף כדי מחייתם, והוא עצמו אין בידו לפרנסם, וכואב הוא על כך. שאלו ר' יעקב "כמה עולה שכר מחייתם לחודש?" נקב הלה בסכום מסויים. אמר לו ר' יעקב שהוא מוכן לכלכלם מידי חודש בחדשו, בתנאי שיתן לו במתנה את השכר של מצות "כיבוד אב ואם", כדי שזה ייזקף לזכותו. כששמע אותו רב את בקשתו ותנאו, אמר לו שזו שאלה קשה, והוא צריך להתיישב בדבר, ויודיעו כשיהא לו תשובה ברורה על כך.

הרב נכנס אצל מרן הגה"ק בעל "חזון איש" זי"ע, ושטח בפניו את כל הענין, ושאל אותו האם מותר לו לוותר על שכר המצוה של "כיבוד אב ואם" ולתתו במתנה לר' יעקב כדי שהוריו יוכלו להתכלל בכבוד.

כששמע ה"חזון איש" את שאלתו, שאל אותו ברוב השתוממות "מה?? אתה דואג על השכר של המצוה?? בשביל ההורים צריכים לעשות הכל ואפילו להיכנס לגיהנום!!" ... וה"חזון איש" נשתהה קימעא, והמשיך ואמר לו בבת שחוק "אל תדאג! להקב"ה יש מספיק שכר לשניכם..."

